

Професионална гимназия по селско стопанство
„Хан Аспарух“, гр. Исперих

ЗАПОВЕД

№103/27.09.2023 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от ЗПУО, чл.31, ал.1, т.6 от Наредба №15/22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Решение на Педагогически съвет Протокол №1/26.09.23 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ПО
ГРАЖДАНСКО,ЗДРАВНО,ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

За учебната 2023/2024 г.

Заповедта да се сведе до знанието на заинтересованите лица за сведение и изпълнение.

За Директор .....

/Маргарита Савова/

съгл. зап. за заместване №63/25.09.2023 г.
на Директора на ПГСС „Хан Аспарух“

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО „ХАН АСПАРУХ“, ГРАД ИСПЕРИХ

За Директор .....

/Маргарита Савова

съгл. зап. за заместване №63/25.09.2023 г.

на Директора на ПГСС „Хан Аспарух“

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,
ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
В ПГСС „ХАН АСПАРУХ“
ГРАД ИСПЕРИХ
ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 г.

Училищната програма е приета на ПС с протокол № 01/26.09.2023 г. и утвърден със Заповед № 103/27.09.2023 г. на
Директора на училището

Съгласно чл. 15, ал. 4 на Наредба № 13 от 21. 09. 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, настоящата програма е институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ПГСС „ХАН АСПАРУХ“ град Исперих.

II. ЦЕЛИ

1. Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълнение на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.
2. Да ангажира „свободното“ време на учениците в училище по жизнено важни за тях въпроси, които в една или друга степен не се изучават по учебните предмети от учебния план.
3. Да се формира у учениците гражданско съзнание и граждански добродетели, знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина, умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
4. Учениците да придобият знания за различни аспекти на здравето-здравословния начин на живот; наркотичните вещества, индивидуалните и социални последици от тяхната употреба и рисковото поведение като цяло.
5. Да се формира у учениците положително отношение към личното здраве, собствената индивидуалност, самостоятелния информиран и отговорен избор.
6. Формиране на ценностна система у учениците, която да доведе до отговорно поведение към околната среда, разумно използване на природните ресурси, до изграждането на екологична и здравна култура.
7. Учениците да усвоят разнообразни социални умения, свързани с общуването, етикецията, вземане на решения, устояване на натиск, справяне с емоциите, решаване на конфликти и проблеми, поемане на отговорност за собственото поведение.

III. ПОДХОДИ, НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява във всички възрастови групи: чл.5, ал.1 от Наредба №13 от 21 септември 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
2. Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на училището, която се разработва по реда и условията на държавния образователен стандарт.

3. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.

4. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява и:

- в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
- в дейностите по интереси ;
- в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;

IV. ПРИЛАГАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В РАЗЛИЧНИТЕ ВИДОВЕ УЧИЛИЩНА ПОДГОТОВКА ПО ЕТАПИ НА ОБРАЗОВАНИЕ:

Прилагане на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в

Часа на класа:

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания по чл. 14, ал. 2 от Наредбата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, се осъществява чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани с:

- патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
- безопасността и движението по пътищата;
- защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- превенция и противодействие на корупцията.

2. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществява и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.

3. Разпределението на тематичните области ал. 1 в часа на класа по класове и като минимален задължителен брой часове е посочено в приложение № 5. (чл.11 ал.3 от Наредба№13)

В годишния план се определя броят на часовете по теми и дейности според интересите и възрастта на учениците и с тяхно участие.

4. За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики Педагогическият съвет може да определя приоритетни тематични области съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците включващи демократични училищни практики като:

- училищен ученически парламент и/или други форми на ученическо представителство и самоуправление;
- доброволчески дейности във и извън училище;
- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, списания, уебсайтове);
- осигуряване на форми и места за изразяване на мнения и предложения по училищния живот от страна на учениците;
- училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- празничен календар на етносите;
- екологичен календар с международните дати, свързани с опазването на околната среда;
- развиване на младежкото лидерство;
- форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
- разработване на училищни проекти.
- обучението по отделни тематични области в часа на класа може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител.

V. ПРИЛАГАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН:

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в дейностите по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществява от учителя чрез дейности и проекти, свързани с интердисциплинарния комплекс.

Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

1. Дейности за развитие на компетентностите на педагогическите специалисти и обмен на добри практики:

- Работа в методическите обединения
- Вътрешно-училищна квалификация
- Квалификация на педагогическите специалисти
- Споделяне на добри практики

2. Дейности на ученическото самоуправление:

За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики Педагогическият съвет може да определя приоритетни тематични области съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците, включващи демократични училищни практики като:

- училищен ученически парламент и/или други форми на ученическо представителство и самоуправление;
- доброволчески дейности във и извън училище;
- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, списания, уебсайтове);
- осигуряване на форми и места за изразяване на мнения и предложения по училищния живот от страна на учениците;
- училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- празничен календар на етносите;
- екологичен календар с международните дати, свързани с опазването на околната среда;
- развиване на младежкото лидерство;
- форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
- разработване на училищни проекти.

VI. РИТУАЛИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ

Училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

1. Неизменна част от училищните политики са :

1. 1. Организация на училищни чествания и ритуали в следните случаи:

- всички официални празници, които се отбелязват в училището да започват с химна на Република България.
- откриване и закриване на учебната година;
- официално раздаване на дипломи и свидетелства на зрелостниците ;
- награждаване на отличили се ученици и учители;
- поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището и други регионални празници и чествания;

1. 2. изборът на:

- а) училищна униформа и/или знаци и символи;
- б) училищен марш.

1. 3. възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти и поставяне на националния флаг на фасадата на училището

Училището има етичен кодекс на училищната общност.

Училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики като:

- участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
- организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестник и интернет страници и др.);
- организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- организиране на обучения на връстници от връстници;
- участие в клубове и неформални групи по интереси;
- реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията.

Училището организира свои училищни чествания и ритуали в следните случаи:

Откриване на учебната година, честване на празника на училището, денят на българската просвета и култура и на славянската писменост, национални и регионални празници и чествания.

VII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

1. В училището се обучават ученици от различни етноси:български,турски и ромски.На ниво клас се организират дейности,свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.
2. Да се отбелязват празниците на отделните етноси;
3. Да се работи за толерантност между децата, представители на отделни етнически групи.

VIII.НАЧИН НА ОТЧИТАНЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Рамковите изисквания за резултатите от обучението по всеки един от елементите интердисциплинарния комплекс по чл. 3 са определени в Наредба №13, както следва:

1. по гражданско образование - в приложение № 1;
2. по здравно образование - в приложение № 2;
3. по екологично образование - в приложение № 3;
4. по интеркултурно образование - в приложение № 4.

Учителите по своя преценка използват, комбинират и адаптират рамковите изисквания за резултатите от обучението съобразно проучените интереси и потребности на учениците.

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА
I РАМКОВИИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА ЧАС НА КЛАСА

Приложение No 5 към чл. 11, ал. 3 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.)

ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ	КЛАС											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“								2	2	2	2	12
Военно обучение и защита на родината									5	5		
Безопасност и движение по пътищата	9	6	6	6	5	5	5	4	4	4	1	1
Защитата на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	3
Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Кариерно ориентиране				1			1			1		
Превенция и противодействие на корупцията				1	1	1	1		1	1	4	

ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23	22	28	29	21	27
------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Срок: през учебната година

Отг.: Класни ръководители

**II. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО
ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ**

№	Наименование на дейностите	Вид и кратко описание на дейността (изложба, конкурс, спортен празник, викторина, игри, състезание, открит урок, дейност на ученическия съвет, час на класа, проектна дейност и др).	Време на провеждане	Отговорник/ екип за реализиране на дейностите	
Гражданско образование:					
1	Учебната, извънкласната, извънучилищната дейност.	дейност	през учебната година	учители и класни ръководители	ученици
2	Спазване на правилника за дейността на училището.	дейност	през учебната година	Директор, класни ръководители, учители	ученици

3	Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.	дейност	през учебната година	класни ръководители и учители	ученици
4	Избор на ученически съвети, родителски съвети.	дейност	м.септември 2023 г.	класни ръководители и учители	ученици
5	Избор на Ученически парламент .	дейност	през учебната година	класни ръководители и учители	ученици
6	Честване на всички национални и училищни празници.	дейност	през учебната година	класни ръководители и учители	ученици
7	Запознаване и спазване на задължителните символи на Р.България и българското училище(национално и училищно знаме, държавен химн,герб,език и др.)	дейност	през учебната година	класни ръководители и учители	Ученици,родители, институции, организации и др
Здравно и екологично образование:					
1	Провеждане на здравни беседи с учениците Разглеждане на здравни теми в часа на класа - сексуална култура, наркомания, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.	дейност	през учебната година	медицинско лице,класни ръководители и учители	ученици

2	Мероприятия за озеленяване интериора на училището и училищните дворни площи.	Дейност	м. април 2023	класни ръководители и учители	ученици
3	Мероприятия за почистване на училищните площи и района около училището.	Дейност	м. април 2023	класни ръководители и учители	ученици
4	Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда.	Дейност	м. април 2023	класни ръководители и учители	ученици
5	Мероприятия във връзка с патронният празник на училището	Дейност	м.април 2023	Директор, класни ръководители и учители	ученици
Интеркултурно образование:					
1	Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи в класа в часа на класа.	Дейност	през учебната година и в часа на класа	класни ръководители	ученици ,родители
2	Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси. Родители, учител	изложби	през учебната година	класни ръководители и учители по ИИ	ученици,родители
3	Дейности и мероприятия залегнали в годишния план на училището	дейност	през учебната година	Директор,кл.ръководители и учители	ученици

III. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ

<i>ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ</i>	<i>ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ</i>
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
Как да се храним и живеем здравословно	Самовъзпитание на волята– ”Изгради се сам”
Измамните блаженства – алкохол, цигари, наркотици	Общуване между родители и деца
Здравословно хранене и вредата от диетите – анорексия, булимия	Заедно срещу домашното насилие
Пубертетът и хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
Интимност и интимни отношения	Трафикът на хора или съвременното робство
Болести, предавани по полов път	Правилата в обществото – гаранция за сигурен живот
ХИВ и СПИН, какво да правя?	Новият наркотик Интернет – как да се спасим
Методи на контрацепция	Пристрастяване към хазартни игри
Младите хора и зависимостите	Не на агресията и насилието
Пубертет – как да подготвим децата?	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях
Хигиена на половата система. Психично здраве	Методи на сектите и травми нанесени от тях

<i>ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ</i>	<i>ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ</i>
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда
Видове замърсявания на околната среда - последици	Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него

Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
Категории защитени територии	Приятели и врагове – междуполово разбирателство
Екологични проблеми – природни бедствия	Общуване с връстниците
Разделно събиране на отпадъци .Рециклиране	Моята личност и моят свят

IV. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директорите по учебната дейност.
2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора и заместник-директорите по учебната дейност.
3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

Председател: Йълдъз Мехмед

Членове: 1.Невин Кадир

2.Сузан Исмаил